

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

23/4748-5

16. november 2023

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 – Viken fylkeskommune (nye Akershus fylkeskommune) – klage på valgprotokoll

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev av 17. oktober 2023 med oversendelse av klage på gjennomføringen av fylkestingsvalget i Viken fylkeskommune (nye Akershus fylkeskommune).

Sakens bakgrunn

Hallvard Nygård klager i e-post av 28. september 2023 på valgprotokollen fra Eidsvoll og Ås kommuner for fylkestingsvalget i nye Akershus fylkeskommune. I klagen viser Nygård til at det er flere stemmesedler enn det er kryss i manntallet. Nygård viser til at det i Eidsvoll kommune er 22 333 stemmesedler og 12 320 kryss i manntallet og at det i Ås kommune er 19 340 stemmesedler og 10 195 kryss i manntallet.

Innholdet i klagen

Nygård skriver at feilene i valgprotokollene ser ut som feil i oppsummeringen og ikke i de underliggende tallene. Feilen ser ut til å gjelde alle valgprotokoller kommuner har hentet ut etter 20. september 2023. Valgdirektoratet har bekreftet feilen overfor Aftenposten 27. september 2023, men det er ikke utdypet hvorfor den har skjedd, hvorfor endringen har skjedd, hvordan de har vurdert risiko og hvilke rutiner de har for testing mv. I klagen bes det om at det innhentes redegjørelse fra Valgdirektoratet.

Fylkesvalgstyrets behandling av klagen

Fylkesvalgstyret i Akershus behandlet klagen i møte 16. oktober 2023, og fattet følgende vedtak:

Fylkesvalgstyret anbefaler at klagen fra Hallvard Nygård om feil i valgprotokollene til Eidsvoll og Ås kommuner avvises.

Klagen oversendes til Kommunal- og distriktsdepartementet for avgjørelse.

Av saksfremstillingen fremgår blant annet følgende:

Fylkeskommunen har innhentet redegjørelse fra Valgdirektoratet på forholdene i klagen. Valgdirektoratet svarte følgende i e-post datert 2. oktober 2023:

Valgdirektoratet fikk inn en henvendelse om feil tall i en valgstyrets møtebok for fylkestingsvalget. Vi undersøkte og fant ett tall var doblet og samme feilen var i alle nye møtebøker for kommunene for fylkestingsvalget som ble tatt ut fra EVA, men ikke i de møtebøkene som var tatt ut på valgdagen og dagene etter. Systemavdelingen gravde videre og fant at feilen stammer fra en endring i EVA 19.09.2023 som påvirket dette. Det vil si at kommuner som tok ut møtebok for fylkestingsvalget før denne datoen ikke vil ha denne feilen. Vi har rettet feilen og har tatt kontakt med alle kommuner som potensielt kan ha lastet ned møtebok med feil.

Det er viktig å presisere at dette ikke betyr at det har vært feil i kommunenes eller fylkeskommunenes tellinger! Det var en summeringsfeil som ved ett tall i møtebøkene, som nå altså er tatt hånd om.

[...]

Klagen er ikke levert innenfor klagefristen på syv dager etter valgdagen, jf. Valgloven § 13-2 (2). Klageren, Hallvard Nygård, har ikke klagerett etter valgloven § 13-2 (1) da han ikke er bosatt i Akershus (innført i manntallet i Gjesdal kommune, Rogaland fylke). Fylkesordfører anbefaler derfor at klagen avvises.

[...]

I klagen påpeker Nygård at det i valgprotokollene han har fått tilsendt framkommer følgende tall:

- Eidsvoll kommune: Flere antall stemmesedler (22333) enn antall kryss i manntall (12320). 10013 flere stemmesedler enn det skulle vært (44.83 % flere).*
- Ås kommune: Flere antall stemmesedler (19340) enn antall kryss i manntall (10195). 9145 flere stemmesedler enn det skulle vært (47.29 % flere).*

I protokollene til Eidsvoll kommune og Ås kommune, begge datert 12. september 2023, som fylkesvalgstyret har kontrollert framkommer det imidlertid andre tall;

- Eidsvoll kommune: 11 184 godkjente stemmesedler, 12 320 kryss i manntall.*
- Ås kommune: 9681 godkjente stemmesedler, 10195 kryss i manntall*

Det vil si at det i Eidsvoll kommunes valgprotokoll er 1136 flere kryss i manntallet enn antallet stemmesedler, og i Ås kommunes valgprotokoll er det 514 flere kryss i manntallet

enn antallet stemmesedler. Feilen Nygård påpeker er dermed ikke til stede i protokollene som fylkesvalgstyret har kontrollert.

Ved kommunestyre- og fylkestingsvalg settes det ett kryss i manntallet, selv om velger ønsker å avlegge stemme ved kun en av valghendelsene. Det vil derfor alltid være avvik mellom kryss i manntall og antall gyldige stemmesedler til både kommunestyrevalg og fylkestingsvalg.

Departementets vurdering

Alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av fylkestingsvalget i det fylket vedkommende er manntallsført, jf. valgloven § 13-2 første ledd første punktum. Det fremgår av saksframlegget til Viken fylkeskommune at Nygård er manntallsført i Gjesdal kommune. Departementet legger dermed til grunn at Nygård ikke har klagerett ved fylkestingsvalget i nye Akershus fylkeskommune.

Klagefristen er syv dager etter valgdagen, jf. § 13-2 andre ledd. Klagen ble mottatt 28. september 2023. Klagen er dermed også fremmet for sent.

Vilkårene for å klage er ikke oppfylt, og klagen skal derfor avvises. Selv om klagen avvises, finner departementet grunn til å knytte enkelte merknader til klagen.

Det følger av valgloven § 13-2 fjerde ledd at departementet skal kjenne fylkestingsvalget i en kommune eller i hele fylket ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.

Feilen i antall godkjente stemmesedler i valgprotokollene for Eidsvoll og Ås kommuner fremkommer under feltet i protokollen som angir «nøkkeltall i valggjennomføringen». Tallene som ligger til grunn for det totale antallet stemmesedler, inneholder ikke denne feilen. Departementet legger til grunn at årsaken var en feil i valgadministrasjonssystemet som påvirket protokoller som ble hentet ut fra systemet fra og med 19. september, og ikke en feil i opptellingen eller protokolleringen utført av kommunene. Feilen ble senere rettet av Valgdirektoratet. Eventuelle feil i protokollene er ikke i seg selv en feil som antas å ha hatt innflytelse på utfallet av valget.

Konklusjon

Klagen avvises.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 13-2 fjerde ledd.

Med hilsen

Siri Dolven (e.f.)
avdelingsdirektør

Jan Morten Sundeid
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Hallvard Nygård
Viken
fylkeskommune

Postboks 220

1702

SARPSBORG